

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.19 "Consolidarea capacităților de prognoză și combatere a organismelor dăunătoare și analiză a riscurilor fitosanitar în protecția integrată a plantelor", director de proiect: Dr. hab. TODIRAȘ Vladimir, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, Universitatea de Stat din Moldova

pentru anii 2020 - 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali
(Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 23 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul și obiectivele cercetărilor au fost realizate integral și anume: 1) a fost evaluat riscul fitosanitar și elaborate măsuri de monitorizare și combatere a organismelor dăunătoare de carantină Tuta absoluta și Diabrituica vergifera; 2) s-au elaborat modelele, s-au construit curbele de zbor pentru Cydia pomonella; 3) a fost evaluată eficacitatea biologică a extrasului de Neem ca insecticid și acaricid la castraveți din seră; 4) au fost prognozate perioadele de apariție și dezvoltare a agenților patogeni (Uncinula necator) la vița de vie; 5) s-au efectuat cercetările privind optimizarea metodelor biotehnice prin testarea mijloacelor noi de monitorizare a organismelor dăunătoare la culturile agricole; 6) au fost determinați parametrii tehnici și modulul de atașare a dispozitivelor experimentale confecționate la aparatul de zbor de tip Dron.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului au fost publicate în 42 lucrări științifice: monografiile naționale – 1, articole culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale – 34; articole în materiale ale conferințelor științifice – 2; în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare/RM) – 3/1, Recomandări practice - 4

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Au fost înaintate cinci brevete de invenții. Au fost efectuate cercetări privind evaluarea schemelor de sinteză și sinteza a componentelor minori ai feromonilor sexuali a dăunătorilor: viermele mărului, viermele oriental, viermele prunului, molia strugurelui, viermele vestic al rădăcinilor de porumb,

molia minieră a tomatelor; au fost elaborate: dispozitiv experimental pentru pulverizarea preparatelor bioraționale cu bară orizontală, dispozitiv multifuncțional.

Obiecții: Sunt necesare activități mai accentuate privind implementarea rezultatelor obținute.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

În proiect au activat 7 persoane tinere (27,8%). A fost pregătită și susținută o teză de doctorat.

Punctajul mediu acordat: 27,6

Concluzii și recomandări:

Rezultatele cercetărilor au un solid impact teoretic și aplicativ, deoarece: toate obiectivele planificate au fost îndeplinite; adăugarea componentilor minori la compoziția feromonală *E. zinckenella* sporește atractivitatea capcanei feromonale în câmp; capcanele neadezive pentru gândacul păros (*Epicometis Hirta Poda*) și capcanele adezive pentru monitorizarea viespii cu ferăstrău sunt soluții eficiente în sistemele de protecție integrată a plantelor; produsul BioClass poate fi utilizat pentru clasificarea agro-ecologică și evaluarea riscului fitosanitar.

Proiectul a fost realizat conform scopului axat, iar rezultatele și concluziile corespund tuturor obiectivelor accentuate

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc